Кіровоградська обласна бібліотека ім. Н. К. Крупської
Інв. №

Контрольный экземпляр

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий комунар

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання XX (№ 23 (2595). ЧЕТВЕР, 22 ЛЮТОГО 1979 РОКУ. ● Газета виходить з 1939 року. Ціна 2 коп.

ОУНБ ІМ. Д.І. ЧИЖЕВСЬКОГО

ЗАВТРА, 23 ЛЮТОГО, РАДЯНСЬКИЙ НАРОД СВЯТКУЄ 61-У РІЧНИЦЮ РАДЯНСЬКОЇ АРМІЇ ТА ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКОГО ФЛОТУ. НЕМЕРКНУЧОЮ СЛАВОЮ ВКРИЛИ СЕБЕ СОЛДАТИ КРАЇНИ РАД В РОКИ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВОЄН.

І СЬОГОДНІ, ПРИЙНЯВШИ ЕСТАФЕТУ ВІД ДІДІВ І БАТЬКІВ, МОЛОДЕ ПОКОЛІННЯ ВОЇНІВ НАДІЙНО СТОЇТЬ НА СТОРОЖІ СВЯЩЕННИХ РУБЕЖІВ БАТЬКІВЩИНИ, ЩОБ ПІД МИРНИМ НЕБОМ ТРУДИЛИСЯ РАДЯНСЬКІ ЛЮДИ, ЩОБ СПОКІЙНО СПАЛИ ДІТИ.

(Читайте 3-ю сторінку).

МИ З ТОБОЮ, В'ЄТНАМ!

ЗАЯВА ЦК ВЛКСМ, КМО СРСР і студентської ради СРСР

З почуттям глибокого обурення і гніву комсомольці, всі юнаки і дівчата Країни Рад сприйняли повідомлення про агресію Пекіна проти Соціалістичної Республіки В'єтнам.

Цей напад — наслідок гегемоністської політики, яку проводять власті Китаю протягом останніх років щодо соціалістичного В'єтнаму, інших країн Південно-Східної Азії.

Вторгнення китайських збройних сил на в'єтнамську територію розкриває перед прогресивною громадськістю всієї планети справжнє обличчя маоїстів, яким байдужа доля народів Південно-Східної Азії, доля соціалізму і миру в усьому світі.

Грубе порушення принципів міжнародного права, Статуту ООН китайськими мілітаристами, які воєнним шляхом намагаються добитись великодержавних, експансіоністських цілей, викликає справедливе обурення всіх чесних людей на землі.

Волелюбний в'єтнамський народ, його славна молодь, тісно згуртовані навколо Комуністичної партії В'єтнаму, довели, що вони здатні відстояти завоювання революції перед лицем будь-якого агресора і цього разу готові захистити свою батьківщину.

Ленінський комсомол, уся радянська молодь висловлюють свою революційну, братерську солідарність з народом, молодим поколінням героїчного В'єтнаму, рішуче виступають проти зухвалої акції Пекіна, вимагають припинення агресії, негайного і баззастережного виведення китайських військ з території СРВ.

Руки геть від соціалістичного В'єтнаму!

ПІДСТУПНІСТЬ КИТАЙСЬКИХ АГРЕСОРІВ

Звістка про воєнну авантюру китайського керівництва, розв'язану у В'єтнамі, викликає гнівне обурення у всіх чесних людей світу. Знову ллється кров на волелюбній в'єтнамській землі, знову плачуть матері по загиблих синах своїх, знову діти лишаються сиротами.

Цією агресією китайська верхівка розкрила своє справжнє обличчя, яке досі вона, здаючи з себе миролюбця, прикривала усмішкою. Ті, хто кричав про загрозу з боку соціалістичних країн, тепер нічим не зможуть себе реабілітувати в очах світової громадськості.

Протягом кількох післявоєнних років мені довелося жити і працювати в Китаї. Я бачив, які проблеми найбільше хвилювали тоді китайський народ, — у країні панувала розруха, голод, епідемії. Ніхто тоді й чути не хотів про нову війну, бо народ пам'ятав страхіття минулої. Визволення країни радянськими військами від кантунської армії з великою вдячністю сприйняв народ Китаю.

Що ж сталося тепер? Китайський уряд, роздувши воєнний психоз, засліплює очі тим, хто народився після війни, штовхає молодь на злочин.

За останніми повідомленнями з В'єтнаму, там щоденно гинуть тисячі китайських солдатів, що стають гарматним м'ясом у ланці військової машини, якою керує китайська правляча верхівка. І це тоді, коли країна перебуває у фазі ідейного й промислового занепаду. Чи не краще було б спрямувати силу та енергію молоді не на вбивство, а на мирну працю? Це сприяло б розвиткові народного господарства, сучасний рівень якого не задовольняє багатьох потреб населення.

Гнила ідеологія правлячих кіл Китаю своїм смородом отруює майбутнє країни — молодь, яка стає жертвою облудної ідеології маоїзму.

Вбивство мирних жителів В'єтнаму, так зване покарання неслухняної країни — на совісті китайського керівництва.

Воєнна авантюра проти В'єтнаму приречена на провал. Усі миролюбні сили світу піднімають свій голос на захист справедливої боротьби в'єтнамського народу проти китайської агресії.

Ми з тобою героїчний В'єтнаме! Ти переможеш!

М. МОЛЧАНОВ,
майор у відставці.

«РУКИ ГЕТЬ ВІД В'ЄТНАМУ!»

ПАРИЖ, 20 лютого. (ТАРС). Всесвітня федерація демократичної молоді виступила тут із заявою з приводу агресії Китаю проти СРВ. 17 лютого 1979 року, говориться в документі, китайські лідери направили піхотні дивізії, танки і артилерію, підтримані авіацією, щоб атакувати СРВ на всьому протязі китайсько-в'єтнамського кордону. Таким чином китайське керівництво розв'язало агресивну війну проти незалежної і суверенної держави. Ось уже протягом кількох років китайські лідери проводять ворожу політику щодо в'єтнамського народу. Будучи неспроможним примусити народ В'єтнаму підкоритися, китайське керівництво після численних провокацій і погроз вдалося до агресії проти СРВ.

ВФДМ вітає терпіння, яке виявили в'єтнамський народ і уряд СРВ, їх щире багаторічне прагнення до врегулювання виключно мирних переговорів усіх спірних проблем між Китаєм і В'єтнамом в інтересах миру і дружби між двома країнами.

ВФДМ засуджує реакційну великодержавну політику китайського керівництва, його амбіції, експансіоністські та гегемоністські дії в Південно-Східній Азії.

ВФДМ рішуче вимагає від китайського керівництва негайно припинити агресивну війну проти СРВ, без зволікання вивести всі китайські війська з території В'єтнаму.

ВФДМ закликає всю демократичну і прогресивну молодь, всіх юнаків і дівчат, вірних ідеалам миру і справедливості, підтримати В'єтнам і виступити на його захист, рішуче засудити агресивну війну, розв'язану китайськими властями проти В'єтнаму.

ВФДМ закликає всі організації — члени федерації, молодь усього світу розгорнути кампанію солідарності і всебічної політичної, моральної, матеріальної підтримки справедливої боротьби народу і молоді В'єтнаму.

Руки геть від В'єтнаму!

В'єтнам перемагав, В'єтнам переможе!

Хвиля гнівного протесту проти китайської агресії на багатостраждальній і героїчній в'єтнамській землі прокотилася по цехах і відділах Кіровоградського заводу тракторних гідроагрегатів.

На мітингу, що відбувся в конференц-залі заводу, схвильовано і гаряче говорили про одностайну підтримку Заяви Радянського уряду учасник Великої Вітчизняної війни, інженер-конструктор О. Ю. Донченко, слюсар С. П. Видайко, Г. К. Куліш та інші.

«Руки геть від В'єтнаму!» — такий їхній заклик, що висловлений у резолюції мітингу.

Фото В. ГРИБА.

СВОЇ ГОЛОСИ ПРИЄДНУЄМО!

«Хочемо миру на всій планеті!», «За дружбу з в'єтнамськими дітьми!» — ці слова лунали на мітингу дружби і солідарності з героїчним народом В'єтнаму, що відбувся в нашій школі.

Знову в'єтнамські діти не можуть спокійно вчитися. Над їхніми головами не світить лагідне сонце, а вибухають бомби і снаряди. Відклавши всі мирні справи, взялися за зброю старші брати і сестри, батьки в'єтнамських школярів...

Із хвилюванням ми читаємо кожне повідомлення в пресі, слухаємо радіо, бо щиро вболіваємо за долю своїх далеких і водночас таких близьких друзів.

На мітингу солідарності виступили вчителі М. М. Сабашков, Л. І. Тем'янська, учениця шостого класу, голова ради дружини Оксана Гончар.

Ми, учні, комсомольці і піонери школи, приєднуємо свої голоси до голосів тих, хто вимагає припинення війни проти В'єтнаму, і висловлюємо братерську солідарність з героїчною в'єтнамською молоддю.

І. СИМОНЕНКО,
десятикласниця Підвисоцької середньої школи Новоархангельського району.

ВІРНІСТЬ ВЕЛИКІЙ ТРАДИЦІЇ

Колективи передових підприємств Москви виступили з ініціативою провести 21 квітня Ленінський комуністичний суботник, присвячений 109-й річниці з дня народження В. І. Леніна. Натхнені рішеннями листопадового (1978 р.) Пленуму ЦК КПРС, Зверненням ЦК КПРС до всіх виборців, громадян країни, Постановою ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР, ВЦРПС і ЦК ВЛКСМ про підсумки Всесоюзного соціалістичного змагання, москвичі вирішили добитися в цей день рекордного випуску продукції відмінної якості, високої продуктивності праці, працювати на заощаджених енергоресурсах, сировині й матеріалах.

Батьківщина «Великої почину» — локомотивне депо Москва-Сортувальна. 20 лютого тут відбувся мітинг. Промовці які виступили на ньому, говорили, що наступний суботник стане яскравим святом праці, днем огляду резервів виробництва. Трудівники депо зобов'язались відремонтувати в цей день сім локомотивів і один кран. Локомотивні бригади підприємства на зекономленій електроенергії до цього дня безоплатно проведуть 225 вантажних і пасажирських поїздів.

Мітинг відбувся також в одному з виробничих корпусів електромеханічного заводу імені Володимира Ілліча, спорудженому на місці цеху, де не раз виступав В. І. Ленін. 21 квітня намічено випустити продукції на 250 тисяч карбованців. Щоб відпрацювати всі зміни на зекономленому паливі, заощаджених сировині і матеріалах, створено фонд економії.

ВИВЧАТИ ДОСВІД, БАЧИТИ ПЕРСПЕКТИВУ

ДОТРИМУВАТИСЬ ТАКОЇ ЛІНІЇ В ТРУДОВОМУ СУПЕРНИЦТВІ ЗАКЛИКАЛИ УЧАСНИКИ ОБЛАСНОГО ЗЛЬОТУ ПЕРЕМОЖЦІВ СОЦІАЛІСТИЧНОГО ЗМАГАННЯ 1978 РОКУ

Нинішній зліт наче перекинув міст від досягнень третього року п'ятирічки до тих рубежів, що їх намітили молоді трудівники області в рік 50-річчя комсомолу України, 50-річчя підписання першого договору на соціалістичне змагання. На зказівних стрілках цього символічного моста накреслено: «Час, уперед!», «План першого кварталу — до дня виборів у Верховну Раду СРСР», «План року—до 60-річчя ЛКСМУ!», «П'ятирічку— до 110-ї річниці з дня народження В. І. Леніна!» Про те, як планують втілити в життя ці патріотичні лозунги, розповідають учасники обласного змагання.

НЕ ЗДАВАТИ ПОЗИЦІЇ

З виступу комбайнера радгоспу «П'ятихатський» Петрівського району Андрія ТРЮХАНА:

— Особливим був минулий рік у моєму житті, в моїй трудовій біографії. Вперше наш комсомольсько-молодіжний екіпаж установив республіканський рекорд на збиранні ранніх зернових. Разом зі своїм помічником Володимиром Жиком я за дванадцять робочих днів комбайном «Колос» на 451 гектарі намолотив 24 270 центнерів хліба. Вже після жнив, аналізуючи кожен робочий день, ми дійшли висновку, що здобути таку перемогу допомогли наша міцна дружба і взаємовиручка. Без нагадувань, підказок кожен турбувався, аби хліб від комбайнера йшов конвеєром. Коли потрібно було, підміняли навіть шофера. Трапилася поломка — ремонтували всім екіпажем. Усвідомлення того, що ми робимо одну спільну і таку корисну справу — дбаємо про кожну вирощену зернину, додавало снаги.

У тому ж складі вирішили вийти й на жнива нинішнього року. Бо головне в соціалістичному змаганні — не тільки високі рубежі, а й закріплювати їх, робити нормою праці. З цих міркувань наш комсомольсько-молодіжний екіпаж вирішив на жнивах четвертого року п'ятирічки на честь ювілею комсомолу України стати 25-тисячником.

НЕ ЗУПИНЯТИСЯ

З виступу бригадира комсомольсько - молодіжної бригади регулювальників Кіровоградського заводу радіозирозів Володимира РИБЧЕНКА:

— Часто можна почути недовірливо-скептичне: мовляв, п'ятирічку виконати за три роки можна тоді, коли або норм не переглядають тривалий час, або... просто повезе. Наша комсомольсько - молодіжна бригада однією з перших в області рапортувала про виконання п'ятирічного завдання. Але для спростування скептичних зауважень на свою адресу ми маємо незаперечні аргументи. Не в нормах річ і тим більше не у везінні.

Завод приступив до випуску телерадіоапаратури для Олімпіади-80. Часто документацію відпрацьовуємо вже в ході освоєння випуску продукції, що, звичайно, ніякими нормами не передбачено. Словом, темпи роботи бригади коригуються не нормодовідником, а колективною свідомістю того, що потрібно будь-що укластися в строк освоєння того чи іншого виду апаратури. Жде її замовник — новітню, найдосконалішу, і приємно виправдати ці сподівання. Нелегко бути весь час на висоті трудової віддачі від кожного. Адже трудових перемог, як то кажуть, голими руками не візьмеш. Ось чому зробили ми законом життя колективу — вчитися, вчитися без канікул.

НЕ ВІДСТАВАТИ

З виступу доярки колгоспу «Дружба» Олександрівського району Олексія БУШІ:

— Згоден з Володимиром Рябченком: зупинишся на досягнутому — відстанеш. Додам до цього: якщо любиш свою роботу, то відставання не допустиш. Третій рік я працюю на фермі. І не чув, щоб хтось у голос кепкував з того, що я вибрав собі традиційно жіночу професію. Але часом скептичні погляди ловив на собі. Згоден, що професія доярки цілком личить жінкам і дівчатам на фермах з високим рівнем механізації. А у нас у господарстві, на жаль, доїння ручне. Тож фізична напруга більше нашому братові, чоловікові підходить. Тому повністю поділяю погляди тих хлопців, які йдуть працювати дояркми. Якщо любиш свою роботу, то перестають існувати бар'єри між професіями. Минулого року я надоїв від кожної корови своєї групи 4385 кілограмів молока. Тільки досвідчена доярка нашої ферми М. Д. Дідух найближче підійшла до цього результату. На честь 60-річчя комсомолу України і 50-річчя підписання першого договору на соціалістичне змагання в країні я взяв ще вище зобов'язання: надоїти 4600 кілограмів молока від кожної корови.

НЕ ЧУЖІ — ПОРУЧ

З виступу групкомсорга комсомольсько - молодіжного колективу МТФ колгоспу «Перше травня» Маловисківського району Валентини ЄПІШЕВОЇ:

— Олексій торкнувся невідкладної, на мій погляд, проблеми. Механізація ферм повинна значно полегшити працю доярки. У нас, наприклад, кілька років тому і установки завезли, і монтаж їх почали. Та зиявилося, що немає хороших, кваліфікованих спеціалістів, які могли б встановити доїльну апаратуру. Тож і доїмо, як і раніше, зручну. Як і раніше, поряд з рекордними надоями є й дуже низькі. Наприклад, досвідчена доярка Н. Т. Максимова того року одержала по 5300 кілограмів молока від корови, а поруч неї молода доярка Клавдія Тананайко — лише по 2700 кілограмів. Погоджуюсь, у Клави і вміння не те, і досвіду не стільки, як у ветерана. Але, думаю, при машинному доїнні розрив між результатами роботи молодих і досвідчених тваринників був би значно меншим, відстаючі підтягнулися б до рівня передовиків. Виконуючи рішення липневого (1978 року) Пленуму ЦК КПРС про збільшення виробництва продуктів тваринництва, ми повинні повсякчас дбати про те, щоб ферми працювали без відстаючих.

* * *

Високий смисл прозвучав на зльоті у виступах молодих виробничників, комсомольських працівників. Він у тому, що досвід переможців соціалістичного змагання має послужити майбутнім успіхам у праці. Адже він дає можливість привести в дію весь арсенал невикористаних резервів і можливостей, поставити їх на службу п'ятирічці.

Підготувала
О. БАСЕНКО,
спецкор «Молодого комунара».

Напередодні зльоту Олена **Берегова**, доярка колгоспу «Аврора» Вільшанського району, дала слово план першого кварталу по надоях молока виконати до дня виборів до Верховної Ради СРСР.

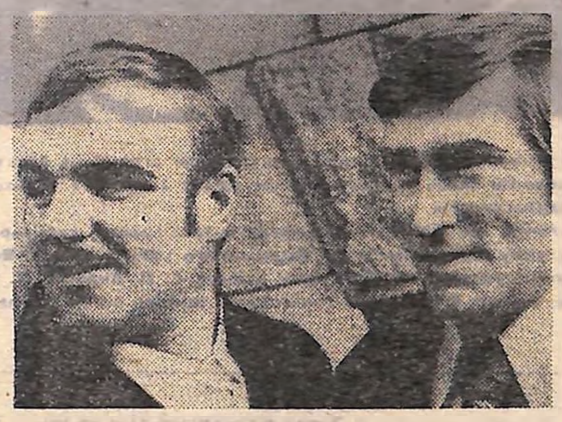

Зустрілися на зльоті два давніх товариша — тракторист колгоспу «Правда» Добровеличківського району Микола **Поштак** (зліва) і електромонтажник ПМК-1 тресту «Кіровоградспецсільгоспмонтаж» Анатолій **Шнабой**.

В ОБКОМІ ЛКСМ УКРАЇНИ

ЇХ ВИЗНАНО ПЕРШИМИ

Йде відлік трудових змін четвертого року п'ятирічки. Комсомольці і молодь області прагнуть зробити його ударним і 60-річчю комсомолу України підготувати гідні трудові дарунки. В цьому патріотичному поході юнаки і дівчата рівняння тримають на правофлангових соціалістичного змагання, які добилися в трудовому суперництві найвищих результатів.

За рішенням бюро обкому комсомолу переможцями соціалістичного змагання 1978 року з присвоєнням відповідно першого, другого й третього місць визнано:

У ПРОМИСЛОВОСТІ

Комсомольсько-молодіжну бригаду зварників механоскладального цеху № 3 заводу «Червона зірка» (бригадир **Г. Бабенко**, групкомсорг **С. Корниця**), яка планове завдання року виконала на 205 процентів, зекономила матеріалів на суму 48 карбованців, усю продукцію здає з першого пред'явлення;

комсомольсько-молодіжний колектив імені XXV з'їзду КПРС цеху № 3 заводу чистих металів міста Світловодська (керівник **В. Ціленко**, групкомсорг **Т. Рябовол**), який продуктивність праці протягом року підвищив на 18,5 процента, на особовий рахунок економії заніс 193 тисячі карбованців, впровадив у виробництво 12 раціоналізаторських пропозицій з економічним ефектом у 59 тисяч карбованців;

комсомольсько-молодіжний колектив імені 60-річчя ВЛКСМ цеху друку стрічкових діаграм Олександрійської фабрики діаграмних паперів (бригадир **М. Підгорний**, групкомсорг **Л. Бець**), який річний план виконав до першої річниці нової Конституції СРСР, середньомісячний виробіток довів до 128 процентів норми, на недільниках і суботниках відпрацював 160 людино-годин.

У БУДІВНИЦТВІ

Комсомольсько-молодіжну бригаду штукатурів управління механізації будівництва комбінату «Кіровоградважбуд» (бригадир **Є. Нескорожни**, групкомсорг **В. Бузько**), яка планове завдання року виконала на 129 процентів, середньомісячний виробіток довела до 130 процентів норми;

комсомольсько-молодіжну комплексну бригаду пересувної механізованої колони № 133 Знам'янського району (бригадир **В. Іванов**, групкомсорг **А. Зіноватний**), яка річний план виконала на 118 процентів;

комсомольсько-молодіжну бригаду будівельного управління № 3 тресту «Олександріяважбуд» (бригадир **Г. Русаков**, групкомсорг **С. Гладких**), яка середньомісячний виробіток довела до 128 процентів норми, зекономила фарб і допоміжних матеріалів на 110 карбованців, відпрацювала на суботниках і недільниках 112 людино-годин.

В АВТОТРАНСПОРТІ

Комсомольсько-молодіжну бригаду водіїв 4-ї автоколони автотранспортного підприємства 1066 міста Кіровограда (бригадир **А. Білий**, групкомсорг **І. Гаркуша**), яка план перевезень виконала на 126,4 процента, зекономила пального 2095 кілограмів;

комсомольсько-молодіжний колектив автогаража колгоспу імені Леніна Долинського району (керівник **С. Уманець**), який планове завдання року виконав на 114 процентів, зекономив 14 тисяч кілограмів пального;

комсомольсько-молодіжний колектив автогаража колгоспу імені Шевченка Бобринецького району (керівник **В. Очеретнюк**), який планове завдання року виконав на 118 процентів, зекономив пального 648 кілограмів.

НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

Комсомольсько-молодіжну колону Помічнянського локомотивного депо (керівник **А. Спориш**, групкомсорг **А. Накушенко**), яка провела 350 великовагових поїздів, перевезла понад план 180 083 тонни народногосподарських вантажів, зекономила 180 тисяч кіловат-годин електроенергії, план року виконала на 150 процентів;

комсомольсько-молодіжну вантажну електровозну колону Знам'янського локомотивного депо (керівник **В. Шелест**, комсорг **В. Литвинов**), яка торік перевезла 2 918 785 тонно-брутто-кілометрів, зекономила 235 274 кіловат-години електроенергії;

комсомольсько-молодіжну вантажну електровозну колону Знам'янського локомотивного депо (керівник **В. Макаров**, групкомсорг **А. Шкамарида**), яка торік перевезла 2 878 186 тонна-брутто-кілометрів, зекономила 66 071 кіловат-годину електроенергії.

У СФЕРІ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Комсомольсько-молодіжний колектив кондитерського цеху Новомиргородської райспоживспілки (бригадир **Л. Зінченко**, групкомсорг **В. Бухинник**), який план трьох років виконав до 1 вересня 1978 року, річний план виконав на 166,2 процента при високій якості роботи;

комсомольсько-молодіжну швейну майстерню № 2 Знам'янського району (керівник **Т. Першина**, групкомсорг **Г. Тесля**), яка план 1978 року виконала на 115,9 процента, план трьох років п'ятирічки — до 1 вересня 1978 року на 100,2 процента;

комсомольсько-молодіжну бригаду секції «Культтовари» відділу робітничого постачання м. Олександрії (бригадир **В. Роженцева**, групкомсорг **Л. Серьогіна**), яка план товарообігу 1978 року виконала на 107 процентів, відпрацювала на суботниках і недільниках 1040 людино-годин, розповсюдила літератури на 50 карбованців.

4 БЕРЕЗНЯ — ВИБОРИ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР

Клуб молодого виборця в Кіровоградському технікумі сільськогосподарського машинобудування було створено одним з перших у місті. Тут ведеться велика виховна робота з молодими виборцями, особливо з тими, хто голосуватиме вперше.

Цими днями гостем учнів був депутат Верховної Ради СРСР дев'ятого скликання, кандидат у депутати Верховної Ради СРСР десятого скликання, робітник заводу «Червона зірка» В. І. Гетьманець. Він розповів виборцям про діяльність найвищого органу державної влади країни.

На знімку: В. І. ГЕТЬМАНЕЦЬ під час зустрічі з учнями технікуму.

Фото і текст Л. ЛАПІНЬ.

ЗУСТРІЧ ДЛЯ ТЕБЕ

КОГО ВІЗЬМЕШ У РОЗВІДКУ?

Коли ми кажемо, що війна була давно, то це неправда. Тридцять з лишком літ — це наш учорашній день. День, який живий-живісінький у пам'яті і в серцях багатьох наших співвітчизників. День, який назавжди вирвав з наших рядів двадцять мільйонів — цілу країну — прекрасних радянських людей.

Значить, ми повинні знати, що війна, коли б вона не була, — це найтяжчий соціальний злочин у житті суспільства. І можливість цього злочину буде в цьому світі, поки існуватимуть у суспільних відносинах нерівність, хижацтво і насильство.

НІ, МИ НЕДАРМА, ШАНОВНИЙ ЧИТАЧУ, АДРЕСУЄМО СЬОГОДНІ ТОБІ ЦЮ ЗУСТРІЧ ІЗ ВЕТЕРАНОМ ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ М. І. ЄСІНИМ, ЯКА ВІДБУЛАСЯ В РЕДАКЦІЇ МИНУЛОЇ СУБОТИ. БО ЖИТТЯ ЦІЄЇ МУЖНЬОЇ ЛЮДИНИ — СПРАВЖНЯ ЛЕГЕНДА. ЦЕ ВЖЕ ПОТІМ, ПІД ЧАС НЕВИМУШЕНОЇ РОЗМОВИ, ОДИН З УЧАСНИКІВ ЗУСТРІЧІ, ФРОНТОВИК І ТОВАРИШ МИКОЛИ ІЛЛІЧА О. Ф. НАГОРНИЙ, СКАЖЕ: «ЙОГО ПОДВИГ ТАКИЙ ЖЕ, ЯК І ОЛЕКСІЯ МАРЕСЬЄВА. АЛЕ ЄСІН НЕ ПОВТОРЮВАВ МАРЕСЬЄВА, БО В ТОЙ ГРІЗНИЙ ЧАС ІЩЕ НЕ ЗНАВ ПРО НЬОГО...»

1947 року вулицями Кіровограда йшов високий широкоплечий юнак з буйною шевелюрою, що падала крилом на високе чоло. Вчорашній випускник Харківського торговельного технікуму Микола Єсін за призначенням прибув у степове місто на Україні, де мав почати своє друге, мирне життя.

Вулиці, взеленені акаціями і кленами, перетинали присадкуваті легкові авто, вантажні полуторки і мікроавтобуси, які невідь чому називали «зозулями». Біля однієї з автобусних зупинок Микола спробував пристроїтись до з'юнкої черги і вже навіть заніс було ногу на гранчасту підніжку «зозулі», як хтось ненароком штовхнув його збоку і він, втративши рівновагу, мало не впав на квадратні плитки тротуару. Чийсь веселий голос із натовпу зауважив

— За повітря тримайся, чоловіче!

— Еге ж, так легше літати,—докинув черговий дотепник.

Єсін якось винувато усміхнувся, вибираючись на вільне місце.

— Пробачте. Прос... Чомусь голова запаморочилась.

— Воно й видно,— насмішкувато зміряла його з ніг до голови літня жінка.

Щось нараз боляче запекло Єсіну під серцем, і він, затинаючись, повільно переставляючи ноги, попрямував до виходу.

— Іч, як вишиває,— долинуло вслід, — нализався, мабуть. Ноги вже не підніме.

Слова ще раз обпекли кип'ятком, і Микола раптом обома руками вхопився за протези. Гостро, до болю гостро він знову відчув свої ноги. Живі ноги...

1.—

У задушливу червневу ніч 1944 року молодий десантник сержант Микола Єсін разом з бойовими побратимами розвідроти вихопився кількома стрибками на крутий пагорок околиці невеликого польського села і впав, засліплений шаленим вогнем ворожих кулеметів і мінометів. Уже падаючи відчув, як хтось важким металевим прутом з усього розмаху вдарив його по ногах. Іще не відчуваючи болю, а лише якийсь нудотливо гарячий клубок у горлі, він хотів перевернутись на другий бік і все зрозумів. «Поранило. І так недоречно», — подумав, міцно стискаючи безкровні уста.

З чого починається боротьба за мир і соціальну рівність людей? Мабуть, з картинки в шкільному букварі. З палкої любові до життя, до своєї рідної Вітчизни-матері. Але нехай картинка в букварі не перетворюється в затишний пейзаж чи золоте руно, з якого можна на все життя запастися навіть ласощами. Нехай любов до рідного краю проростає в нашій свідомості соціальними поняттями. Нехай діти з уст своїх вихователів знають, що наш, соціалістичний лад — найсправедливіший у світі, що тільки за такого ладу створюються всі можливості жити під мирним небом.

Дні марення в медсанбаті хаотично гортали сторінки його короткої, двадцятирічної біографії: рідне село Русанове на Воронежчині, засмучене обличчя матері (який він писатиме листи з двох-трьох речень: «Живий, здоровий. Б'ємо фашистських гадів. Цілую, твій Микола»), перші стрибки з парашутом у десантному таборі під Москвою восени 1941 року, потім 81-ша окрема розвідувальна рота, з якою йшов до території Польщі...

Коли опритомнів, то першим, що спитав у літнього посивілого лікаря, було:

—Надовго?

— Спокійно, сержанте. Буває й гірше.

— Куди вже гірше, — повернувся обличчям до стіни і до крові закусив нижню губу, — значить, усе. Відвоювався.

— Не треба відчаюватись,— долинуло до нього наче з важкого туману, — у вас іще все життя попереду.

— А ноги? — не стримуючи себе, вигукнув Єсін. — Їх не приробиш!

— Можна й приробити. Все можна. Головне — повірити в себе, в свої сили.

Він іще не чув про легендарного льотчика Олексія Маресьєва, ще не сів за кермо трактора знаменитий цілинник, безногий фронтовик Іван Іванов, іще безрукий шахтар Владислав Титов, затискаючи зубами авторучку, не написав своєї повісті «Всім смертям назло». Перед ним бездушно нависла стеля госпітальної палати. Біла й мовчазна, як мовчазне й невідоме його майбутнє.

2.—

Січень 1942 року під Сталінградом уперше надів на Єсіна білий маскхалат розвідника і зарахував до розвідроти капітана Матвєєва. Лютий мороз розсипався гострими іскрами на блискучому снігу. Биті заячі лапки лишали сліди, зв'язані ланцюгом поспішних кроків чотирнадцяти розвідників.

До німецьких окопів дісталися повзком, не зронивши жодного слова. Брати «язика» вирішили в крайній землянці, що хижо позирала вузькими прорізами вікон.

Ніч, розрізана промінням прожекторів, сторожко мовчала, наслухаючи кожен шерех ворожих окопів. Першим рвонув на себе обледенілі двері капітан Матвєєв і рвучко скинув автомат:

— Хенде хох!

— Руки вгору! — для чогось переклав за його спиною Микола і тут же додав: — Скоріше, фрици, одягайтесь! Шнель, розумієш! — ткнув дулом у спину якогось метушливого гітлерівця, що ніяк не міг з переляку натуги правий чобіт на ліву ногу.

— Я, я, — белькотів той, — танцюючи на одному місці, — Гітлер капут!

— Та переміни чобіт, воякo! — не витримав Єсін і тут же вибіг на морозне повітря: — Товаришу капітан, давайте провідаємо й сусідів.

— Ризиковано... А втім, бери хлопців.

Додому повертались, женучи попереду себе 102 полонених фашистів.

Нам випадає чудова нагода вчитися на живих прикладах героїзму, хоробрості, відданості справі комунізму. Ще й сьогодні, мабуть, у кожному населеному пункті є колишні фронтовики, учасники і ветерани Великої Вітчизняної війни. І слово, нехай навіть скупе слово фронтовика, солдата війни повинне лунати в молодіжній аудиторії щодня. Бо все менше і менше зостається між нами цих прекрасних людей, кожен з яких здійснив подвиг в ім'я нашого життя.

Це було під Сталінградом, коли йому вручили першу бойову нагороду — медаль «За відвагу».

3.—

Мокрий сніг і холодний дощ монотонно сіялися із зимового неба над білоруським містечком Калинковичами, що було великим вузлом захисту і залізничних сполучень ворога. Штурмувала його 77-а гвардійська стрілецька дивізія генерал-майора В. С. Аскалепова. Саме в розпал бою, коли здавалося, що місто вже в наших руках, стало ясно, що висота є сильним опорним пунктом, який відчутно сковує наступ у цьому місці. Не вагаючись, генерал кинув на її штурм розвідроту капітана Матвєєва.

Гарячий свинцевий дощ ударив по розвідниках біля самого підніжжя висоти. Притиснув їх до землі і злорадно захльоскав над головами вогненними струменями.

— Товаришу капітан, — сержант Єсін торкнувся рукава Матвєєва, — дозвольте спробувати.

— Як? — коротко перепитав командир розвідки.

— Гранатами його, гада! Ви тільки відверніть увагу від мене.

— Ну що ж, дій, Миколо.

Тепер, справді, кожен камінь, за який можна було скуватися, здавався йому фортецею. І все ж він повз уперед, без жалю залишаючи позаду себе рятівні земляні виступи і западини.

Сержант навіть не помітив, як швидко наблизився до чорного рота фашистського дота.

«Промаху не може бути, — майнула думка, — інакше...» Він добре знав, що стояло за цим роковим словом «інакше», і тому, поклавши поруч іще дві гранати, на якусь мить розслабився, немов готуючись до останнього, вирішального стрибка (як це часто робив, беручи «язика»), потім рвучко випростався і сильно, майже одночасно зробив кілька кидків у бік фашистського дота.

Вибухів не почув. Єдине, що радісно різонуло слух, — це могутнє й розкотисте, таке бажане «Ур-а-а!».

За цей бій Миколу Єсіна нагородили орденом Червоного Прапора.

4.—

Повернувся у своє рідне Русанове вже наприкінці війни. Днями дивився з вікна на знайомі з дитинства краєвиди, ловив на собі болісний і сторожкий погляд матері. За цей час вона ніби поменшала, зів'яла і наче постаріла відразу на десять років.

І все ж материнське серце намагалося не видавати своєї невимовної тривоги, тамуючи в грудях пекучу тугу та гострий біль.

Мати як могла втішала свого середульшого, лагідно всміхаючись йому і роблячи вигляд, що все нормально. Власне, нічого страшного не сталося. Але не їй, селянській жінці, було під силу приховати від допитливого ока сина-розвідника ті хвилини розпуки, коли вона вночі обнімала його протези і невтішно плакала, заглинаючись у глухому риданні... Микола нарешті скрипівся.

Ви, напевно, помітили, що з приходом весни якось незвичайно теплішають суворі обличчя людей старшого покоління — наших ветеранів війни. І це не тільки тому, що весна пробуджує до життя, стимулює діяльність усього живого. Це, мабуть, більшою мірою тому, що в ці дні особливо зігріває душу цих людей пам'ять про весну сорок п'ятого.

Пам'ять про кінець мукам і стражданням і пам'ять про початок. Початок миру, початок болю, туги за втраченими друзями, початок пам'яті нащадків.

Почав учитися ходити. Нестерпно муляли і пекли протези. Кровоточили рани. А він ходив і ходив, кожного дня вимірюючи переможену відстань від ліжка до порога дорогоцінними метрами власних кроків. «Тільки без милиць, — стукала вперта думка в гарячі скроні, — ми ще повоюємо. Головне — повірити в себе».

(Потім він вільно ходитиме, виробляючи свою ходу. Танцюватиме. Навіть їздитиме на велосипеді.)

Одного ранку Микола Єсін, поснідавши, став поспіхом складати немудрі солдатські речі в чемодан.

— Колю, ти що?

— Іду, мамо.

Заніміла, благально заглянула у вольове синове обличчя і, немов боячись щось не те сказати, махнула у себе перед лицем натрудженими руками і приклала їх долонями до зморщених щік.

— Поїду вчитися. В Харків.— Обняв її за тремтячі плечі, притулився устами до солоної щоки. — Не плач. Адже воюватиму тепер на мирному фронті. А тут теж необхідна перемога. Для мене. І для тебе також...

І він переміг. Після закінчення технікуму, вже будучи одруженим, заочно закінчив інститут. «Вступав разом з донькою, — усміхається Микола Ілліч, — вона в перший клас, а я на перший курс. Ось так і вчились...»

* * *

Уже за мирний звитяжний труд Микола Ілліч Єсін удостоївся високої урядової нагороди — ордена Жовтневої Революції. В нашому місті він живе аже понад тридцять років. І тому цілком справедливо вважає себе повноправним кіровоградцем, хоч і має ще одне дороге йому звання — почесного громадянина білоруського міста Калинковичів.

...А два роки тому в Кіровограді відбулась у Єсіна хвилююча, незабутня зустріч із фронтовим побратимом, капітаном І. Б. Матвєєвим. «Не пригадую, — каже Микола Ілліч, — як я тоді злетів сходами, не поламавши протезів і не скрутивши собі шиї. Як опинився в міцних обіймах Івана Васильовича. Як, не втримавшись, заплакав...»

Мабуть, у кожного фронтовика є хвилини, коли він не може стримати сліз. І як би їх не соромились посивілі ветерани, вони незмінно обпікатимуть пам'ять тих, хто не бачив війни. Пам'ять повоєнного покоління.

«Шановний Миколо Іллічу! Ми, учні Калинковичівської середньої школи № 4, взнали з газет про Вашу героїчну долю. Ми гордимось і захоплюємось Вашою мужністю, Вашим життям, яке і в мирні дні стало справжнім подвигом».

Листи. Скільки їх надходить до комуніста-фронтовика М. І. Єсіна з різних міст і сіл нашої Батьківщини! Пишуть піонери і ветерани Великої Вітчизняної війни. Листуються з ним і бойові однополчани. Він частий гість у школах Кіровограда, Чернігова, Волгограда.

Колишній фронтовик Г. Хаєв з Калинковичів присвятив гвардії сержантові Миколі Єсіну свій вірш «Герой земли советской», у якому пише:

Он вернул себе небо
И землю,
Встав протезами на нее...
Чем измерю я,
Как объемлю
Труд и силу воли его?
Можна много сказать,
Но если
Героизму сравненье
найти...
Называют —
Второй Маресьев
На Украине
Его земляки.

...Слово «інвалід» звучить зовсім недоречно, коли мова заходить про таких людей, як Микола Ілліч Єсін. Адже там, де перемагає мужність, найважча недуга здається. А мужність комуніста-фронтовика гартувалася в горнилі, назва якому єдина — героїзм.

Нерідко на зустрічах з юними кіровоградцями поряд з М. І. Єсіним виступає ще один ветеран Великої Вітчизняної війни — завідуючий архівним відділом облвиконкому О. Ф. Нагорний. І тоді їхні розповіді гортають незабутні вогненні сторінки героїчних і грозових років.

В. ГОНЧАРЕНКО,
М. УСПАЛЕНКО.

Спорт

СПОртивний випуск «Молодого комунара»

ЩО ТАМ, НА ВОДНИХ ДОРІЖКАХ?

VII СПАРТАКІАДА НАРОДІВ УРСР

Через відсутність спортивної бази плавання, як вид спорту, на Кіровоградщині тривалий час не культивувалося. Готувати плавців, які могли б скласти конкуренцію іншим на водних доріжках, не було де. З цієї причини, навіть на минулу шосту Спартакіаду Української РСР область не виставляла своєї команди плавців, хоча плавання — обов'язковий вид спорту. Отже, там, де інші набирали залікові очки, Кіровоградщина діставала нуль.

Становище трохи змінилося після того, як п'ять років тому появився плавальний басейн у спортивному комплексі Світловодського заводу чистих металів, на рік пізніше — в Кіровограді, у приміщенні ДЮСШ обласного спорткомітету, а торік — п'ятдесятиметровий басейн в Олександрії. Нині на цих базах цілорічно вчаться плавання, вдосконалюють свою спортивну майстерність сотні людей, переважно школярів.

Як це вплинуло на підготовку спортсменів, здатних захищати спортивну честь області на великих змаганнях, зокрема на VII Спартакіаді Української РСР?

У СВІТЛОВОДСЬКУ створено спеціалізований (з плавання) п'ятий клас загальноосвітньої школи № 3. Двічі на день заняття в ньому проводять тренери А. І. Котенко, Ю. С. Поліщук, А. Д. Котенко. Всі умови для успішних занять створюють своїм вихованцям класний керівник І. О. Пимчук і вихователь М. І. Яцун.

Тренування досить інтенсивні. Очевидно, це й зумовило швидке спортивне зростання юних плавців. Результати другого розряду для дорослих показують Аркадій Горовий, Ігор Кируль, а Марина Кавергіна та Ніна Баранець плавають уже на рівні вимог першого розряду.

Спробували свої сили світловодці на ряді змагань. І досить успішно. В листопаді минулого року вони виграли відкриту першість Молдавії, що розігрувалася в Бельцях, а на місяць пізніше добилися такого ж результату в Кривому Розі.

Але це резерв, мабуть, на спортивні ігри молоді 1981 року. Нам же потрібно сьогодні мати до 25 класних плавців, з яких слід відібрати 18 найсильніших, що ввійдуть до складу збірної області і наприкінці травня виступатимуть у фіналі VII Спартакіади Української РСР. Кандидатів до збірної визначено, вони проходять тренування на базах Світловодська і Кіровограда.

Остаточно питання про те, хто буде в числі вісімнадцяти, вирішиться наприкінці квітня, після VII обласної спартакіади, що проходитиме в Олександрії. Але вже тепер можна назвати найвірогідніших претендентів. Це — світловодські плавці майстер спорту Юлія Кривчак, яка навчається в спеціалізованій школі-інтернаті в Ленінграді, Євгенія Ходико, Сергій Дідул і Віктор Панцерєв, котрі навчаються в Київській спеціалізованій школі-інтернаті. За положенням вони мають право виступати за команду Кіровоградщини.

З кіровоградців на місце в збірній можуть розраховувати студенти факультету фізичного виховання педінституту Валентина Владика, Олена Почапинська, Юрій Плюта, Ігор Токар, Олександр Корнюшин, вихованці ДЮСШ обласного спорткомітету Наталка Теліна, Ігор Сорін, Олександр Бєлов, Юрій Нечипоренко, Віктор Хомиченок.

Звичайно, нашій збірній нелегко буде ввійти в число шістнадцяти перших команд, які приносять залікові очки. Слід урахувати, що інші області перебувають у значно кращому становищі з розвитком матеріальної бази плавання, а значить, і з підготовкою спортсменів. Але ми все ж розраховуємо на залікові очки.

Для кожного кандидата до збірної області складено перспективний план підготовки. Ним визначено, якого результату має досягти кожний плавець на кінець кожного місяця, з тим, щоб перед фінальними змаганнями спартакіади республіки набути найвищої спортивної форми. Цей план напружений, і, на жаль, не всі його виконують.

Отже, найголовніше завдання тренерів і спортсменів полягає в тому, щоб докласти всіх зусиль, мобілізувати всю свою волю і наполегливість для досягнення показників, передбачених перспективним планом. Тільки за цих умов можна сподіватися на успіх у фіналі VII Спартакіади УРСР.

В. МАНЬКО,
тренер збірної області з плавання.

Запитайте у будь-якого хлопчака про його улюблену спортивну гру, і у відповідь обов'язково почуєте: футбол! Але одна справа просто ганяти м'яча на подвір'ї. Зовсім інша — навчитися досконало володіти ним.

На цьому знімку ви бачите вихованців Кіровоградської СДЮСШОР разом зі старшим тренером В. Г. СТУПАКОМ перед початком чергового тренування.

Фото Л. ЛАПІНЬ.

НА СТАДІОНІ — ЮНЬ

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

Традиційну відкриту юнацьку першість Кіровограда з легкої атлетики цього разу було присвячено 325-річчю возз'єднання України з Росією і 61-й річниці Радянської Армії і Військово-Морського Флоту. Її девіз — «Від значка ГПО до олімпійської медалі». Ці поєдинки, в яких узяли участь понад 160 представників тринадцяти міст України, два дні проходили в манежах дитячо-юнацької спортивної школи обласного спорткомітету і стадіону «Зірка».

Переможцями в бігу на 400 метрів стали Тетяна Салютіна з Ялти і Олександр Чернявський з Нікополя. Далі за всіх штовхнули ядро Тетяна Соляр з Ялти і Олег Янін з Первомайська, що на Миколаївщині. Планку, встановлену на висоті 185 сантиметрів, подолав Сергій Загробський із Запоріжжя. Марині Товбінній з Буковини підкорилася висота в 165 сантиметрів. Добру підготовку продемонстрували вихованці тренера В. К. Іванця зі спортивного клубу «Зірка». Стрибки в довжину виграла Олена Ковальова. Її результат — 5 метрів 54 сантиметри — на 6 сантиметрів вищий за норматив першого розряду для дорослих. Фінішну стрічку дистанції на 800 метрів першими перерізали бігуни Людмила Вороніхіна і Павло Армашов, а на дистанції 1500 метрів не мав собі рівних Олександр Терентьєв. Кращий час в естафеті чотири по кругу показали наші юнаки і ялтинські дівчата.

У командному заліку найвищу сходинку п'єдесталу пошани зайняли представники ДЮСШ спортклубу «Зірка». Їм вручено пам'ятний приз і диплом першого ступеня міських комітетів комсомолу і спорту. Другими були легкоатлети спортклубу «Кримспецбуд» з Ялти, третіми — нікопольського спортклубу «Трубник».

В. ШАБАЛІН.

ТУРНІРНЕ ТАБЛО

БОРОТЬБА КЛАСИЧНА. Першість Центральної ради товариства «Авангард» серед юнаків 1962—1963 років народження відбулася в Кривому Розі.

У ній взяли участь і атлети Кіровоградщини. Бронзову нагороду одержав у півважкій ваговій категорії вихованець спортивного клубу «Зірка», восьмикласник школи № 13 обласного центру Андрій Андрієнко.

У командному заліку першість завоювали господарі килимів — криворіжці. Нашим землякам дісталася десята сходинка з п'ятнадцяти. Це на три гірше, ніж торік.

БАСКЕТБОЛ. Програмою обласної Спартакіади-79 товариства «Спартак» передбачено дев'ять видів спорту. Першими в боротьбу вступили баскетболісти. Вони протягом п'яти днів у Будинку фізкультури заводу «Червона зірка» змагалися за звання найсильніших.

Серед колективів фізкультури першої групи перемогли спортсмени-авіапрацівники. Другими були представники обкому профспілки працівників освіти, вищої школи і наукових установ, третє місце дісталося баскетболістам обкому профспілки робітників місцевої промисловості і комунальних підприємств.

ПЛАВАННЯ. Змагання на першість області з плавання, що відбулися в Олександрійському басейні, — один з етапів підготовки збірної команди Кіровоградщини до фіналів VII Спартакіади Української РСР.

Студентка факультету фізвиховання Кіровоградського педінституту Валентина Владика була першою на дистанціях 100 метрів вільним стилем і 100 метрів стилем батерфляй. Час, показаний спортсменкою, близький до нормативу майстра спорту. Три дистанції (100 метрів брасом, 200 і 400 метрів комплексним плаванням) виграла вихованка ДЮСШ обласного спорткомітету Наталка Теліна. На останніх двох дистанціях вона теж наблизилась до результату майстра спорту.

Світлана Ковергіна із Світловодська була найсильнішою на 800-метровій дистанції вільним стилем. Три перемоги на рахунку студента факультету фізвиховання Юрія Плюти (100 метрів вільним стилем, 100 метрів стилем батерфляй і 200 метрів комплексного плавання).

Команду перемогу здобули плавці Ленінського району міста Кіровограда. Друге місце у представників Світловодського району, на третьому — спортсмени Кіровського району обласного центру.

ГИРЬОВИЙ СПОРТ. 35 найсильніших атлетів виборювали в Долинській першість області з гирьового спорту. До програми змагань увіходило вижимання двопудової гирі правою і лівою рукою, поштовх двох гир двома руками, ривок гирі однією рукою — почергово лівою і правою.

Успішно виступив секретар комсомольської організації Бобринецького сільськогосподарського технікуму Олександр Мацура. Виконуючи першу вправу, він викав гирю 130 разів, установивши цим самим новий рекорд області для атлетів важкої вагової категорії. В сумі трьох вправ Мацура набрав 301 бал.

Вряки

ЯСЕНИ, ЯСЕНИ...

Хто б не приходив на цю загадкову ділянку лісу на Новомиколаївці, той дивується з витівок природи, що перетворила звичайний ліс на казковий.

Ми попросили інженера по охороні і захисту лісового господарства і лісозаготівель прокоментувати явище похиленого лісу, С. С. ГОРБАЧА працівника обласного управління лісового господарства і лісозаготівель прокоментувати явище похиленого лісу.

— 1959 року на Інгулі була велика повінь. Крижинами і мулом, що їх принесла вода, було занесено невелику ділянку молодого лісу. Тоненькі ясени зігнулися під їхньою вагою, а коли вода спала, вирівнятись їм не вистачило сили. Деревця продовжували швидко рости, стовбури як їхні лишалися тоненькими, і зимові снігопади згинали деревця ще нижче. Розпрямитись у них не було потреби: всі вони мали умови для росту і живлення. Родючий грунт, близькість грунтових вод зумовили створення рихлої текстури деревини, що робила стовбури ясенів зелених непружними.

Дерева легко згинулись, а вже вирівнятись вони ніколи не зможуть, бо власна вага тягне їх до землі. Тепер часто можна побачити в «загадковому лісі» дерева, зламані біля самого кореня: вони не витримують власної ваги і падають. На жаль, урятувати від загибелі ділянку лісу, що падає, неможливо. Але дерева не стоятимуть певний час, і люди матимуть змогу дивуватись їхньою загадковою красою.

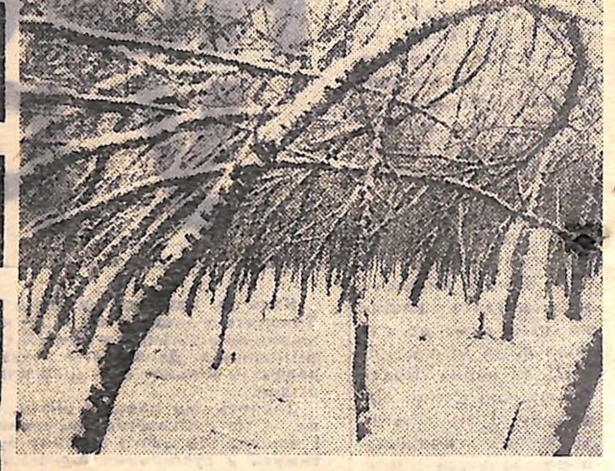

Таємниця „чорного ящика"

...— ТРЕБА РОЗКРИТИ ВСІ ТАЄМНИЦІ «ЧОРНОГО ЯЩИКА».

— ЩО ЗА НОХМУРИЙ ЯЩИК?

— ТАК ІНОДІ НАЗИВАЮТЬ МОЗОК ЛЮДИНИ. НА ТАЄМНИЦІ ЦЬОГО ЯЩИКА ВЖЕ ТИСЯЧОЛІТТЯМИ РОБЛЯТЬ ЗАМАХ «ЗЛОМИЦІ». — ЖРЕЦІ НАУКИ ЕВРИСТИКИ. УЯВІТЬ СОБІ ЕКЗАМЕН.

Професор. Скажіть, що відбувається з тілом, зануреним у воду?

Студент. Воно стає легким.

Професор. Це правильно. Але малоцікаво. А що ще?

Студент. Тіло або тоне, або плаває на поверхні.

Професор. Ви спостережливі. Чому ж деякі тіла йдуть на дно?

Студент. Тому, що вони важчі за воду.

Професор. Брусок заліза завжди тоне?

Студент. Звичайно!

Професор. А якщо з нього зробити каструлю, вона потоне?

Студент. Напевно... Ні, мабуть, плаватиме.

Професор. У чому ж річ? Хіба питома вага металу залежить від його форми?

Студент. Ні.

Професор. Так що ж змінилося?

Студент. Форма.

Професор. У якого з двох предметів більший об'єм?

Студент. У каструлі.

Професор. А якщо зробити з того бруска великий цвях, він потоне?

Студент. Напевно.

Професор. Значить, важлива не просто форма, а що?

Студент. Зрозумів. Важливий об'єм.

Професор. Чому?

Студент. Чим більший об'єм тіла, тим сильніше вода перешкоджає його зануренню, тим більший стовп води неначе підпирає його знизу.

Професор. А чому дорівнює ця підпираюча, або виштовхуюча сила

Студент. Точно не пам'ятаю. Очевидно, вона повинна бути пропорціональна рідині, яку витісняє тіло.

Професор. Не тільки пропорціональна, а навіть рівна вазі цієї рідини. Контрольне запитання: чому в морі легше плавати, ніж у прісній воді?

Студент. Тому, що питома вага морської води більша.

Професор. Правильно.

Цей діалог наведено для того, щоб показати, як зароджувалась евристика. Слово це появилося ще в стародавній Греції і належало до системи словесного навчання, яку широко застосовував філософ Сократ. Суть її, як випливає з наведеної розмови, міститься в навідних запитаннях і прикладах учителя, з допомогою яких учень самостійно приходить до розв'язання поставленого запитання.

Навчаючи своїх учнів за цією евристичною методикою, Сократ, по суті, вже спростовував свій знаменитий афоризм «Я знаю, що нічого не знаю».

Сучасна евристика шукає відповіді на одно-єдиньке питання. Але це питання з питань: як мозок знаходить нові розв'язання. Питання стосується не тільки винаходів, а будь-якої творчості: відкриттів і винаходів, віршів і прози, живопису і графіки, симфоній і романсів, розслідування злочинів і лікування хворих..

Уся річ у тому, що наш мозок, спираючись на нагромаджені знання і досвід, шукає нових розв'язань, не перебираючи всіх можливих варіантів і порівнюючи їх, а якимсь істотно коротшим шляхом.

Ось чому так важливо проникнути в таємниці «чорного ящика».

Редактор
М. УСПАЛЕНКО.

«Молодой коммунар» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМ Украины

На украинском языке.

Газета виходить у вівторок, четвер і суботу.

наша адреса

316050, ГСП.
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

відділ листів і масової роботи, відділ пропаганди — 2-45-36; відповідальний секретар, відділ учнівської молоді — 2-46-87; відділ комсомольського життя, відділ військово-патріотичного виховання та спорту — 2-45-35; фотолабораторія — 2-56-65; нічна редакція — 3-03-53.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України.
м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

ВК 30868. Індекс 61197. Обсяг 0,5 друк. арк. Зам. № 95. Тираж 56 000.